

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

ФОРМУЛЯР ЗА СТАТИСТИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ ЗА ОТЧЕТНАТА 2025 г.

Моля, преди да пристъпите към попълване на формуляра, да се запознаете с указанията, приложени в края на документа.

НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ

Изследването се провежда на основание Закона за статистиката и съгласно Националната статистическа програма.

Съгласно чл. 20 от Закона за статистиката всички юридически и физически лица са длъжни да предоставят на органите на статистиката достоверни данни при провеждане на статистическите изследвания.

Опазването на тайната на предоставените от респондентите индивидуални данни и използването им само за статистически цели е гарантирано чрез чл. 25, 26 и 27 от Закона за статистиката.

С изследването **„Дълготрайни материални активи с екологично предназначение“** (ДМА с ЕП) се събира информация *от фирми, подразделения на фирми, общински администрации, министерства и други, които имат налични и въведени в действие дълготрайни материални активи с екологично предназначение*

Отчетите се подават чрез [информационна система „Статистика на околната среда“](#), достъпна на интернет страницата на Националния статистически институт.

При необходимост може да направите справка за отговорния отдел „Статистически изследвания“ [тук](#).

За допълнителна информация, може да се обърнете към отговорните експерти в отдел „[Статистически изследвания](#)“.

**ФОРМУЛЯР ЗА СТАТИСТИЧЕСКО ИЗСЛЕДВАНЕ
ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ
ЗА ОТЧЕТНАТА 2025 г**

Представя се от фирми, подразделения на фирми, общински администрации, министерства и други, които имат налични и въведени в действие дълготрайни материални активи с екологично предназначение (ДМА с ЕП) до **27.05. 2026 г.** на съответния областен статистически отдел (ОСИ)
Ако отчетната единица, участва в мероприятия за околната среда с други стопански субекти, то тя попълва данни само за дяловото си участие.

Област	
ЕИК по БУЛСТАТ:	
Име на предприятието	
Местонамиране на дейността (код ЕКАТТЕ на населеното място гр.с.):	
Съставител (име и фамилия):	
Телефон за контакт:	
е-мейл адрес:	
Дата:	
Ръководител:	
Заети лица в предприятието:	
Време за попълване на отчета (минути):	

Подпис: _____

Бележки : (Ако предприятието има сменен код БУЛСТАТ, моля отбележете, за да се актуализира базата)

--

РАЗДЕЛ 1. НАЛИЧНОСТ И ДВИЖЕНИЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ДМА) И НА ТЕЗИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ (ХИЛ. ЛВ)

	Шифър	Наличност на ДМА на 01.01. по отчетна стойност	Отчетна стойност на придобитите дълготрайни материални активи с ЕП през отчетната година			Излезли от употреба ДМА през отчетната година	Последваща оценка		Наличност на ДМА на 31.12. по отчетна стойност	В т. ч. Наличност на ДМА на 31.12. придобити от участие на чуждестранни инвеститори
			Общо	Сгради, строителни съоръжения и конструкции, земя и др.	Машини, производствено оборудване, апаратура, транспортни средства		Увеличение	Намаление		
А	Б	1	2=3+4	3	4	5	6	7	8=1+2-5+6-7	9<=8
Дълготрайни материални активи (ДМА), общо	9999									
От тях: Дълготрайни материални активи с екологично предназначение/0200+0300+0400+0500+0700+0800+0900+1010+1400/	1000									
За отвеждане и пречистване на отпадъчни води /0210+0270/	0200									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe) /0211+0212+0213+0269/	0210									X
Производствени пречиствателни станции за отпадъчни води	0211									X
Селищни пречиствателни станции за битови отпадъчни води	0212									X
Канализационна мрежа	0213									X
Други за отвеждане на отпадъчни води	0269									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	0270									X
За оборотно водоснабдяване	0300									X
За опазване на въздуха /0401+0470/	0400									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	0401									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	0470									X
За опазване на почвата, подземните и повърхностните води /0510+0570/	0500									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	0510									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	0570									X
За опазване на биоразнообразието и защитените територии, защитените зони и обекти /0710+0770/	0700									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	0710									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	0770									X
За ловно и рибностопански мероприятия	0800									X
За третиране на отпадъците /0910+0970/	0900									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe) /0911+0930+0951+0952+0953+0954+0959+0960/	0910									X
Инсталации за обезвреждане и оползотворяване на неопасни отпадъци	0911									X
Инсталации за обезвреждане и оползотворяване на опасни отпадъци	0930									X
депа за неопасни отпадъци	0951									X
депа за опасни отпадъци	0952									X
Съоръжения за неопасни отпадъци: транспортиране, съхранение и отстраняване на стари замърсявания с отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, балиране, кантари и други)	0953									X
Съоръжения за опасни отпадъци: транспортиране, съхранение и отстраняване на стари замърсявания с отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, балиране, кантари и други)	0954									X
Инсталации за отстраняване и съхранение на неопасни отпадъци, различни от депа (сгуроотвали и други)	0959									X
Инсталации за отстраняване и съхранение на опасни отпадъци, различни от депа (подземни хранилища за опасни отпадъци и други)	0960									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	0970									X
За защита от шума /1020+1070/	1010									X
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	1020									X
Интегрирани технологии (integrated technology)	1070									X
Апаратура за мониторинг и контрол	1400									X

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

ДЕФИНИЦИИ И УКАЗАНИЯ ЗА „ОТЧЕТ ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ (ДМА-ЕП)“

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА АДРЕСНАТА ЧАСТ

В тази част на формуляра се попълват всички характеристики на предприятието като: Област, ЕИК по БУЛСТАТ, Наименование, местонамиране на дейността (ЕКАТТЕ), Съставител, Телефон, е-мейл, Време за попълване на отчета.

Заети лица в предприятието

За изчисляване на броя на заетите лица в предприятието в общия случай се използват данните от ГФО „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“. Посоченият документ е част от Годишния отчет за дейността на предприятията. Следва да се има предвид, че отчетът не се изисква за едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и при които размерът на нетните приходи от продажби за текущата година не надхвърля 100 хил. лева. В този случай приложимият документ е „Справка заети лица“ към Отчета за приходите и разходите към Годишния отчет за дейността на едноличните търговци.

Заети лица =

(код 1000, кол. 1) Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време).

(код 1400, кол. 1) Наети лица по договори за управление и контрол.

(код 1510, кол. 1) Наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател.

(код 1600, кол. 1) Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400).

РАЗДЕЛ 1. НАЛИЧНОСТ И ДВИЖЕНИЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ДМА) И НА ТЕЗИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

1. На ред **ш. 9999** се попълват данни за всички ДМА на отчетната единица.
2. Ако стопанският субект няма ДМА с екологично предназначение (ш. 1000), ред **ш. 9999** не се попълва.
3. На **ш. 1000** и следващи шифри се попълват данни само за дълготрайните материални активи с екологично предназначение (ДМА-ЕП), разпределени по колони според вида и предназначението им. При попълване на формуляра за справка се използва Номенклатурата на дълготрайните материални активи с екологично предназначение.
4. В **кол. 1** се попълват данни за наличните ДМА-ЕП. Отчетната стойност в началото на годината (01.01.) трябва да е равна на стойността в края на предходната година (31.12.).
5. В **кол. 2** се попълват въведените през годината ДМА-ЕП, разпределени в:
 6. - **кол. 3** (сгради, строителни съоръжения и конструкции, земя и др.)
 7. - **кол. 4** (машини, производствено оборудване, апаратура, транспортни средства).
8. В **кол. 5** се попълват излезли от употреба ДМА през отчетната година.
9. В **кол. 6 и 7** Последваща оценка от увеличение или намаление.
10. В **кол. 8** се попълват данни за наличните ДМА-ЕП. в края на годината (31.12.) по отчетна стойност.
11. В **кол. 9** В т. ч. Наличност на ДМА на 31.12.придобити от участие на чуждестранни инвеститори.

РАЗДЕЛ 2. ВЪВЕДЕНИ В ДЕЙСТВИЕ ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ ПРЕЗ ГОДИНАТА (ПО ОБЕКТИ).

- Активите се вписват **поименно** и със съответния шифър от Номенклатурата на ДМА-ЕП съгласно Регламент (ЕО) № 295/2008 за структурната бизнес статистика (SBS).

Съоръженията за опазване на околната среда се разделят на следните видове:

- Специализирани съоръжения за околната среда (end-of-pipe)** – включват съоръжения, които не участват в производствения процес и служат само за намаляване на замърсяването, в резултат от производството.
- Интегрирани технологии (integrated technologies)** – елементи от производствения процес/технологии, чрез които се постига по-ниско замърсяване на околната среда. Това оборудване е напълно интегрирано в производствения процес и не може да се идентифицира като отделен компонент. В този случай се отчита само оцененият дял от общата инвестиция, свързан с избора на технология, по-щадяща околната среда.
- В случаите, когато се модифицира вече съществуваща пречиствателна станция, екологичните инвестиции са равни на общия размер на разходите за приспособяване на съоръженията към екологичните изисквания.
- Когато интегрираните съоръжения се разпределят по направления за опазване на околната среда (води, въздух, отпадъци и др.), се вписва общата стойност на всички съоръжения от този вид към съответния шифър.
- Например: за ш. 0270, ако има биологична почистваща система и катализатор за пречистване на азотни оксиди (NOx), се вписва общата стойност на съоръженията.
- При попълване на раздела използвайте Номенклатурата на дълготрайните материални активи с екологично предназначение (ДМА-ЕП).
- За интегрираните технологии използвайте Ориентировъчния списък на интегрираните технологии по направления за опазване на околната среда.

Попълване по колони:

- В **кол. А** се записва точното наименование на обекта (ДМА-ЕП), в **кол. Б** – шифърът съобразно Номенклатурата, а в **кол. В** се посочват поредните номера на съоръженията от един и същи вид, напр. ш. 3111, 3112, 3113 ... 3118
- В **кол. 1** се вписва шифър по ЕКАТТЕ за местонамирането на въведения обект.
- В **кол. 2** се попълва оразмерителният капацитет в куб. м/24 ч. за пречистване на отпадъчни води и улавяне на вредни вещества в атмосферата, а в **кол. 3** – капацитетът за улавяне на прах (в кг/24 ч.).
- В **кол. 4** се посочва отчетната стойност на въведените в действие ДМА-ЕП. Данните трябва да съответстват на ред 1000, кол. 2 от раздел 1 на отчета – както общо, така и по компоненти.
- В **кол. 5** се включват сгради, строителни съоръжения, конструкции, земя и други, а в **кол. 6** – машини, производствено оборудване, транспортни средства и други. Данните трябва да съответстват на ред 1000, кол. 3 и кол. 4 от раздел 1.
- Да се следят внимателно обектите и да се сравняват с предходната година тези, които все още не са въведени в действие. Да се посочат причините, поради които даден обект не е отчетен.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОЯСНЕНИЯ КЪМ РАЗДЕЛИТЕ

В ш.0210 за Раздели 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения само за отвеждане и пречистване на отпадъчни води. От тях:

В ш. 0211 за Раздели 1 и 2 се отчитат производствени пречиствателни станции за отпадъчни води.

В ш. 0212 за Раздели 1 и 2 се отчитат селищни пречиствателни станции за битови отпадъчни води.

В ш. 0213 за Раздели 1 и 2 се отчитат канализационна мрежа (довеждащи канализационни колектори) за отпадъчни води.

В ш. 0269 за Раздел 1 и 2 се отчитат други съоръжения за отвеждане на отпадъчни води: включва съоръжения с шифри от 0214 до 0222.

В ш. 0300 за Раздел 1 и 2 (специализирани съоръжения за обратно водоснабдяване) се посочват активи от фирми, които извършват производствена дейност. Оборотното водоснабдяване представлява повторно използване на промишлени отпадъчни води след тяхното охлаждане или пречистване до необходимата степен. В резултат на това се намаляват потребностите от чиста прясна вода и се опазват водните ресурси от замърсяване. На този ред не трябва да се отчитат активите, свързани с водоснабдяването на населените места /воден цикъл/ - водоснабдителна мрежа и доставяне на питейна вода. Тази група включва съоръжения с шифър 0301 и 0302.

В ш. 0401 за Раздел 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения за опазване на въздуха. Тази група включва съоръжения с шифър от 0402 до 0428.

В ш. 0510 за Раздел 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения за опазване на почвата, повърхностни и подземни води. Включват се съоръжения с шифър от 0511 до 0516.

В ш. 0710 за Раздел 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения за опазване на биологичното разнообразие. Включват се съоръжения с шифър 0711 и 0712.

В ш. 0800 за Раздел 1 и 2 се отчитат съоръжения за ловно и рибно стопански мероприятия. Включват се съоръжения с шифър 0801 до 0807.

В ш. 0910 за Раздел 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения за третиране на отпадъците. От тях:

В ш. 0911 за Раздел 1 и 2 се отчитат инсталации за обезвреждане и оползотворяване на неопасни отпадъци. Тази група включва съоръжения с шифър от 0912 до 0916.

В ш. 0930 за Раздел 1 и 2 се отчитат инсталации за обезвреждане и оползотворяване на опасни отпадъци. Тази група включва съоръжения с шифър от 0931 до 0935.

В ш. 0951 за Раздели 1 и 2 се отчитат съоръжения (депа) за обезвреждане на неопасни отпадъци.

В ш. 0952 за Раздели 1 и 2 се отчитат съоръжения (депа) за обезвреждане на опасни отпадъци.

В ш. 0953 за Раздели 1 и 2 се отчитат други активи за отстраняване, транспортиране и съхранение на неопасни отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, балиране, кантари и други).

В ш. 0954 за Раздел 1 и 2 се отчитат други активи за отстраняване, транспортиране и съхранение на опасни отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, кантари и други).

В ш. 0959 за Раздел 1 и 2 се отчитат инсталации за отстраняване и съхранение на неопасни отпадъци, различни от депа (сгуроотвали и други).

В ш. 0960 за Раздел 1 и 2 се отчитат инсталации отстраняване и съхранение на опасни отпадъци, различни от депа (подземни хранилища за опасни отпадъци и други)=

В ш. 1020 за Раздел 1 и 2 се отчитат специализирани съоръжения за защита от шума. Включва съоръжения с шифър 1021 или 1022.

1. НОМЕНКЛАТУРА НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ (ДМА-ЕП)

КОД	НАИМЕНОВАНИЕ
0200	ЗА ОТВЕЖДАНЕ И ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ
0210	СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END-OF-PIPE)
0211	Производствени пречиствателни станции за отпадъчни води
0212	Селищни пречиствателни станции за битови отпадъчни води
0213	Канализационна мрежа (довеждащи канализационни колектори)
0214	Каломаслоуловители
0215	Утаители
0216	Септични ями
0217	Двуетажни утаители / емшери /
0218	Хвостохранилища
0219	Съоръжения и устройства за събиране на отпадъци от акваторията на пристанищата, вкл. плаващи средства събирачи
0220	Станции за контрол и регулиране на отпадъчни води и мощности за временното им акумулиране /в случай на аварийно изхвърляне на замърсители и повишаване концентрациите им на ПДК / с последващото им прехвърляне в пречиствателни станции
0221	Канални помпени станции
0222	Други съоръжения, инсталации и оборудване за отпадъчните води
0269	Други за отвеждане на отпадъчни води
0270	ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОТВЕЖДАНЕ И ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ
0300	ЗА ОБОРОТНО ВОДОСНАБДЯВАНЕ

- 0301 Системи за оборотно водоснабдяване
- 0302 Пречиствателни съоръжения в системите за оборотно водоснабдяване
- 0400 ЗА ОПАЗВАНЕ НА ВЪЗДУХА (без съоръжения, инсталации и оборудване предназначени за опазване чистотата на въздуха в работните помещения)**
- 0401 СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END OF PIPE)**
- 0402 Утаителни камери
- 0403 Прахоуловители с отражателна преграда или жалузийна решетка
- 0404 Сухи циклони
- 0405 Батерийни циклони /мултициклони/
- 0406 Вентилаторни прахоуловители
- 0408 Ръкав ни/тъканни/ филтри
- 0409 Слоести/наситни/ филтри
- 0410 Сухи електрофилтри
- 0411 Мокри електрофилтри
- 0412 Скрубери без пълнеж
- 0413 Скрубери с пълнеж
- 0414 Мокри циклони
- 0415 Турболентни прахоуловители /тръби Вентури/
- 0416 Барботажни прахоуловители
- 0417 Пеновихрови прахоуловители /ПВП/
- 0418 Други съоръжения за улавяне или обезвреждане на аерозоли
- 0419 Абсорбционни инсталации
- 0420 Адсорбционни инсталации
- 0421 Термични инсталации
- 0422 Каталитични инсталации/катализатори за автомобили
- 0423 Други съоръжения за улавяне или обезвреждане на вредни газове
- 0424 Газификация и други алтернативни източници на енергия
- 0425 Сeroочистващи инсталации
- 0426 Други съоръжения, инсталации и оборудване за опазване на чистотата на атмосферния въздух
- 0427 Каталитични конвектори (автомобилни)
- 0428 Електрически превозни средства (в т.ч. презареждащи единици и станции, електрическо транспортно оборудване)
- 0470 ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ (INTEGRATED TECHNOLOGY) ЗА ОПАЗВАНЕ НА ВЪЗДУХА**
- 0500 ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВАТА, ПОДЗЕМНИТЕ И ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ**
- 0510 СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END-OF-PIPE)**
- 0511 За корекции на реки и пороища
- 0512 Прагове
- 0513 Баражи
- 0514 Съоръжения за отводняване на заблатени земи
- 0515 Съоръжения за съхраняване на торове и препарати от растителна защита
- 0516 Други съоръжения за опазване на почвата и водите (вкл. биолинии за производство на биоагенти за биологична защита)
- 0570 ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ (INTEGRATED TECHNOLOGY) ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВАТА, ПОДЗЕМНИТЕ И ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ**
- 0700 ЗА ОПАЗВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОБЕКТИ**
- 0710 СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END-OF-PIPE)**
- 0711 Посетителски центрове, свързани с дейността по опазване на биологичното разнообразие
- 0712 Други съоръжения за опазване на биологичното разнообразие и защитени природни обекти
- 0770 ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ (INTEGRATED TECHNOLOGY) ЗА ОПАЗВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОБЕКТИ**
- 0800 ЗА ЛОВНО И РИБНОСТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ**
- 0801 Волиери за доотглеждане на ловни и други диви животни
- 0802 Сеновали
- 0803 Дивечови огради
- 0804 Риболопилни
- 0805 Отрасни басейни за отглеждане на рибата
- 0806 Инкубатори
- 0807 Други съоръжения за отглеждане на дивеч и риба
- 0900 ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**

- 0910** СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END-OF-PIPE)
- 0911 Инсталации за обезвреждане и оползотворяване на неопасни отпадъци
- 0912 Инсталации за физико-химична обработка
- 0913 Инсталации за изгаряне на битови отпадъци
- 0914 Инсталации за изгаряне на производствени отпадъци
- 0915 Инсталации за биологична обработка
- 0916 Други съоръжения, инсталации и активи за обработка
- 0930 Инсталации за обезвреждане и оползотворяване на опасни отпадъци
- 0931 Инсталации за физико-химична обработка
- 0932 Инсталации за термична обработка
- 0933 Инсталации за биологична обработка
- 0934 Инсталации за обработка на радиоактивни отпадъци
- 0935 Други съоръжения, инсталации и активи за обработка
- 0950** **Инсталации за отстраняване и съхранение на отпадъци**
- 0951 - депа за обезвреждане на неопасни отпадъци
- 0952 - депа за обезвреждане на опасни отпадъци
- 0953 Други активи за отстраняване, транспортиране и съхранение на неопасни отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, балиране, кантари и други)
- 0954 Други активи за отстраняване, транспортиране и съхранение на опасни отпадъци (съдове за събиране и съхранение, транспортни средства, кантари и други)
- 0959 Инсталации за отстраняване и съхранение на неопасни отпадъци, различни от депа (сгурови отвали и други)
- 0960 Инсталации за отстраняване и съхранение на опасни отпадъци, различни от депа (подземни хранилища за опасни отпадъци и други)
- 0970** **ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ (INTEGRATED TECHNOLOGY) ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ**
- 1010** **ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА (без тези за намаляване на шума и вибрациите в работните помещения)**
- 1020** СПЕЦИАЛИЗИРАНИ СЪОРЪЖЕНИЯ (END-OF-PIPE)
- 1021 Шумозащитни екрани
- 1022 Други съоръжения, предназначени за защита от шума
- 1070** **ИНТЕГРИРАНИ ТЕХНОЛОГИИ (INTEGRATED TECHNOLOGY) ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА**
- 1400** **АПАРАТУРА ЗА МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ** (измервателни уреди и лаборатории за контрол на качеството на водите, на въздуха, на шума и на почвата ,без тези за опазване чистотата на въздуха и намаляване на шума и вибрациите в работните помещения).

2. ОРИЕНТИРОВЪЧЕН СПИСЪК НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО ПО НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

шифър от Разд.1 и Разд.2 Направления / технологии

0270 **ЗА ОТВЕЖДАНЕ И ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ**

Сепарация на метали, фосфати и флуориди чрез йонизация

Оборудване и инсталации за кондензация на пара и за охлаждане на вода, изпусната от парни котли

Охлаждащи колони, при необходимост от редуциране термалното замърсяване, в т. ч. всички допълнителни съоръжения, предназначени за редуциране на аерозолното разпръскване (тези разходи не се включват, ако са свързани с пестене на вода/питейна вода, в случай, че целят увеличаване на рентабилността)

Охлаждащи съоръжения за вода, изпусната от кранове на парни котли и за кондензат от пара

Оборудване за почистване и улавяне на изпускания и течове

Плаващи прегради

Оборудване за откриване на изтичания

Буферни басейни и други съоръжения за съхраняване на отпадъчни води с оглед избягване на пикови изпускания или пикови натоварвания

Изграждане на отделни канализационни системи или на водни/водоохлаждащи системи за по ефективно третиране на отпадъчни води

Оборудване за намаляване на потреблението или за повторно използване на вода. Филтър за охлаждащи води

Промяна в технологиите за миене

Оборудване за PH-управление на химикали за утаяване

Инсталиране на маслени сепаратори, като част от технологическия процес

Инсталиране на топлообменник

Инвестиции във фургони, съдържащи канализационно оборудване

Система за управление на централна пречиствателна инсталация

Измервателно оборудване за измерване на потоци
Програмиране на система за контрол и оборудване за дозиране на добавки
Пречистване на охлаждащо/смазваща течност при рязане
Реконструкция (капитален ремонт) на тръбопроводна система, водещ до намаляване на загубите
Редуцирано изпускане на азот в отпадъчни води
Резервоари за съхранение на технологична вода
Вакуумна дестилация на вода за промиване
Преминаване към затворени оборотни системи за водно охлаждане за предпазване от и за редуциране на термалното замърсяване
Преминаване към системи за въздушно охлаждане за предпазване и за редуциране на термалното замърсяване на мястото на системите за водно охлаждане
Прилагане на по-скъпи, но по-малко замърсяващи процеси/производствени процеси
Климатично контролирано отводняване на дървен материал с рециклиране
Дейонизация на техническа вода с цел редуциране концентрацията на химикали
Включена система за вода за промиване при проявяване на филми
Включена водна система за техническа вода
Смяна на машина за миене/пране с по-малък разход на вода
Допълнителни разходи за специални принадлежности (в това число за изключватели и клапани, заваръчни шевове вместо фланци, плътно затворени помпени шахти)
Допълнителни разходи за въздушно охлаждане в добавка към водното охлаждане (ако има за цел да ограничи термалното замърсяване).
Допълнителна поддръжка (напр. почистване) на системи за водоохлаждане, в случай че не се разрешава хлориране на охлаждащата вода по екологични причини
Инсталация за извънредно подаване на кислород
Допълнителна помпена инсталация в съществуващи инсталации за намаляване на температурата за изтичащи течности (ако има за цел да ограничи термалното замърсяване)
Инсталация за циркуляционен резервоар за студена вода при точково заваряване
Техническа вода за пречистване при миене с използване на основи
Оборудване за предотвратяване образуването на утайки в линия за Ni/Cr
Преминаване към технологии с намалена (или без) употреба на калиев цианид и други токсични съединения
Ултравioletово осветление за намаляване нарастването на бактериите във водите

0470 ЗА ОПАЗВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Замяна и струйна помпа (инжектор) с вакуумна помпа.
Биологична почистваща система
Каталитичен обмен/каталитично пречистване
Катализатор за пречистване на азотни окиси (NOx)
Смяна на охлаждаща система с непряк хладилник
Промяна на хладилен агент в хладилни и климатични инсталации
Промяна на пожарогасители/противопожарна инсталация
Замяна на твърди горива с течни
Замяна на течни горива с природен газ и други газови горива
Замяна на твърди, течни и газови горива с електричество
Контрол на горивните процеси с оглед намаляване емисиите от въглеродни и азотни окиси
Повторна употреба на отработени газове като средство за предотвратяване и редуциране на емисии в атмосферата
Замяна на почистващи/обезмасляващи реагенти и разтворители с вода или други по-безвредни
Въвеждане на електростатично боядисване с по-малък разход на бои и лакове
Реконструкция на вентилационна инсталация и на инсталация за пречистване на въздух в секция за лакиране и боядисване
Преминаване към бои на водна основа
Включени процеси с технологии за обработка с биомаса (газификация на биомаса)
Извънредни разходи за специални принадлежности (в това число кранове и вентили, заварени шевове вместо фланци, пломбирани шахти на помпи)
Плаващи покривала и покрития за резервоари и за други зони за съхранение вкл. за намаляване на изпаренията
Капитална реконструкция на пещ с оглед по-добро горене
Подобряване на термоизолация на пещи и други
Инсталиране на шумозаглушители прегради

Съоръжения за контролни измервания на емисиите
Използване на инсталация за водно рязане
Оборудване и инсталации за кондензация на пара и за охлаждане на вода, изпусната от парни котли
Оборудване за намаляване разпръскването на частици от вятър
Други

0570 ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВАТА, ПОДЗЕМНИТЕ И ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

Оборудване и мерки за недопускане на изтичане на вода до почвата - използване на покрития за дъна на басейни и др.
Специализирани системи/дренажи/ за отвеждане на води и газове, които имат за резултат намалено замърсяване на почвата.
Мерки и оборудване за намаляване потреблението на подземните води
Мерки и оборудване за анализ, измерване и мониторинг на нивата на замърсяване в почвата, подземните и повърхностните води
Екстракция на замърсители чрез разтворител или вакуумна екстракция на замърсители
Съоръжения за резервоари и тръби за подземно полагане, напр. електростатична (катодна) защита за опазване на почвите, подземните и повърхностните води, без удължаване периода на използване)
Премахване на подземни резервоари и тръбопроводи с оглед опазване на почвата или на подземните води
Защитна преграда около резервоари за горива и химикали
Други

0770 ЗА ОПАЗВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОБЕКТИ

Закупуване на земя за цели, свързани с опазването на природата
Схеми за повторно залесяване с цел опазване на видовете
Рехабилитация на ландшафта след добив на пясък, скален материал и други минерали.
Засаждане на дървесни пояси и пояси от храсти около периметъра на фабрики и бизнес постройки
Адаптиране на високи строежи за предотвратяване на сблъсък с летящи птици
“Зелени” пояси и земни прегради, задължителни около местонахождението на фабрики и индустриални паркове
Реконструкция на ландшафта (напр. на кариери)
Ясно обозначаване на електропроводи за предотвратяване на сблъсък с птици
Други

0970 ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Намаляване на използваните суровини с цел да се намали количеството на отпадъците
Повторна употреба на отпадъчни материали в процеса на производството
Почистване на масла от прокатен стан
Оборудване за пречистване и повторна употреба на масла в технологическия процес.
Рециклиране на емулсии при рязане
Употреба на амбалаж за многократно използване.
Преминаване към кабели без ПВЦ във вътрешността на осветителни тела
Други

1070 ЗА ЗАЩИТА ОТ ШУМА

Фундамент, предназначен за намаляване на вибрациите
Пещи и компоненти с ниски нива на шумови емисии
Двигатели с по-ниско ниво на шум
Горелки с ниско ниво на шум
Други